



*Kniha je základem  
poznání, učitelem věků,  
vládcem království ducha.*

## Kniha

Kniha je sešitý nebo slepený svazek listů nebo skládaný arch papíru, kartonu, pergamenu nebo jiného materiálu, popsaný, potištěný nebo prázdný s vazbou a opatřený přebalem. Kniha je též literární práce nebo hlavní oddíl této práce. Kniha publikovaná v elektronické formě se nazývá elektronická kniha (e-kniha) nebo e-book. Knihovni a informační věda definuje knihu jako monografii pro její rozlišení od periodických publikací jako jsou časopisy nebo noviny.

Osoba se zaujetím pro knihy je označována jako bibliofil nebo knihomil.

### **Historie**

Ústní podání (řeč, tradice, doslech) je nejstarší způsob rozšiřování zpráv a příběhů. Po zavedení písma v starověkých civilizacích byly informace zapisovány na hliněné destičky, ostraka, papyrus (Alexandrie, Byblos) nebo pergamenové svitky (Pergamon). V té době se objevují první knihovny (bibliotéky) pro jejich skladování (např. Alexandrijská knihovna). Pergamenové svitky byly později postupně nahrazovány kodexem, což je svázaná kniha se stránkami a hřbetem, tedy forma většiny knih dodnes. Pro svitky byl nejčastěji používán papyrus, pro kodexy pergamen. Ten byl ve 14. století v Evropě nahrazen lacinějším papírem původem z Číny.

Před objevem knihtisku (v Číně) a zavedením tiskařského lisu byly všechny knihy psány ručně (rukopis). To je také činilo drahými a vzácnými. V raném středověku si knihy mohla dovolit jen církev, univerzity a bohatí a často bývaly připevněny řetězy k polici nebo ke stolu proti odcizení.

V polovině 15. století začaly být knihy v západní Evropě vyráběny blokovým tiskem (technika byla na východě známá už staletí předtím). Při blokovém tisku byl obrysový obraz celé stránky vyřezán ze dřeva. Matrice mohla být mnohokrát natřena inkoustem a použita na reprodukci kopií dané stránky. Výroba celé knihy byl ale stále náročný proces, vyžadující ručně řezanou desku pro každou stránku. Dřevěné desky také nebyly velmi trvanlivé a snadno se opotřebovaly nebo poškodily. Nejstarší datovaný exemplář kopie pořízené blokovým tiskem uchovává Britská knihovna. Desku našel v roce 1907 archeolog Marc Aurel Stein v ohrazené jeskyni u Tun-chuangu v severozápadní Číně. Tiráž na konci obsahuje: *Uctivě vyrobil pro obecnou volnou distribuci Wang Jie ve prospěch svých dvou rodičů třináctého dne čtvrtého měsíce devátého roku Xiantongu (tedy 11. května 868).*

Čínský vynálezce Pi Šeng kolem roku 1045 vyrobil pohyblivé litery z kameniny (žádné příklady jeho tisku se ale nezachovaly). Znaky a zarovnávací výplně vkládal do mělké přihrádky a zaléval je horkým voskem. Po ztuhnutí vosku šla přihrádka s písmeny používat na tisk celých stránek.

Když Johann Gutenberg v 15. století zavedl knihtisk s kovovými pohyblivými literami, knihy začaly být levnější a široce dostupné. Odhaduje se, že před objevem tiskařského lisu bylo v Evropě vytvořeno ročně jen asi 1000 různých knih. Knihtisk představoval radikální změnu, kdy jedné knihy mohly být najednou vytištěny statisíce exemplářů. Např. jen dílna Hanse Luffta, tiskaře ve Wittenbergu, vytiskla mezi lety 1534 a 1574 více než 100 000 výtisků Lutherovy bible.

Další staletí znamenaly zlepšení tiskařského lisu a současně i podmínek pro svobodu tisku postupným uvolňováním přísných zákonů cenzury. V polovině 20. století knižní produkce v Evropě byla přes 200 000 titulů ročně. S rozvojem počítačové sazby a především digitálního tisku na konci 20. století se vydávání knih pro autory i nakladatele stává dostupnějším. Vzniká také zcela specifický obor vydávání přizpůsobených knih, tzv. osobní knihy. Na přelomu druhého tisíciletí byl dostupný internet a rozšiřuje se elektronická kniha.

## **O historii a vývoji knih a knižního trhu**

Knihy, jak ji známe dnes, je výsledkem dlouholetého procesu a vývoje knihtisku nejen u nás v Evropě, ale i na celém světě. I když v dnešní době není příliš „moderní“ číst knihy, stále se jedná o nejprodávanější zdroj informací na světě. Dnes známe knihu jako sešitý nebo slepený svazek listů potlaštěného papíru a kniha je obvykle vydávána v nákladu tisíců kusů.

Cesta k dnešní podobě tištěné knihy byla dlouhá a počátky jejího vývoje lze v Evropě datovat od 15. století. V tomto století jistý německý zlatník Johannes Gutenberg zdokonalil sazbu odlévaných tiskařských liter, které byly skládány do řádků a stránek a výsledná matrice byla opakovaně použitelná pro tisk na dřevěném lisu. Podstatně se tak rozšířil a zjednodušil knihtisk a tedy i množství knih vydávaných v Evropě. Do té doby byla většina knih psána ručně nebo se tiskly ve formě tzv. inkunábulí (prvotisků). Díky Gutenbergově vynálezu se knihtisk rychle rozšířil po Evropě a následně do celého světa. S drobnými úpravami zůstala Gutenbergova technologie odlévání liter nezměněna až do konce minulého století, kdy začala být nahrazována ofsetovým tiskem. Trochu jiná situace v oblasti vývoje knih a knihtisku byla v Číně. Zde byl papír znám již od přelomu 1. a 2. století a také sériové rozmnožování obrazu a textu začalo být používáno podstatně dříve. Základy deskotisku zde byly položeny již na konci 6. století a tato technologie se dále šířila do Japonska a Koreje. Dodnes existuje několik exemplářů buddhistického kánonu Dharani, jenž byl v letech 764 – 770 vytištěn v Japonsku v počtu asi milionu kusů na papírové svitky a rozeslán všem klášterům a svatyním v zemi. Tyto svitky jsou uznávány za nejstarší tištěné knihy světa.

Johannes Gensfleisch, řečený Gutenberg (1397/1400, Mohuč – 3. února 1468, Mohuč) byl vynálezce technologie mechanického knihtisku pomocí pohyblivých liter. Důsledkem rozšíření jeho objevů byla masová produkce knih a zlom v možnostech šíření informací. Svůj vynález uskutečnil bez znalostí tiskových technologií Dálného východu.

Oproti těmto historickým výtiskům lze postavit nejmodernější knihy na světě, knihy publikované v elektronické podobě, označované jako elektronické knihy nebo také známé pod pojmem e-book, které jsou snadno přenositelné.

S masovým rozvoje telekomunikací, internetu a obecně elektronických zařízení došlo i k technickému pokroku v oblasti knih a časopisů. Klasické časopisy v tištěné podobě byly již dříve nahrazeny internetovými blogy a portály. Dokonce i papírové knihy jsou zvolna na ústupu a mnohem více se mezi novodobé čtenáře dostává kniha elektronická (eBook, ebook, E-book) jako jakýsi ekvivalent tištěné knihy. Někdy se pod pojmem e-book označuje celé zařízení, které je určeno pro čtení elektronických knih.

Takové označení je ovšem nepřesné a je vhodnější používat pojem „ebook reader“ nebo elektronická čtečka, čtečka elektronických knih a podobně. Pojem Ebook (elektronická kniha) označuje datový soubor informací, ve kterém je uložen právě text nebo i obraz knih. Asi nejznámějším formátem datových souborů elektronických knih je zcela obecný formát pdf, který se hojně používá i v oblasti internetu. Čtečky elektronických knih používají obvykle kromě pdf ještě jiné dokonalejší formáty určené právě pro čtečky elektronických knih. Ebook čtečky jsou speciálně upraveny pro čtení textu, nejedná se tedy o zařízení s klasickým displejem, ale o zařízení vybavené displeji s technologií E-Ink nebo SiPix, které spíše než klasický displej, připomínají papír s perfektní čitelností i na ostrém jasném slunci.

Displeje jsou konstruovány tak, aby byly co nejšetnější k lidskému zraku. Z toho důvodu nejsou podsvícené, takže jsou zároveň energeticky méně náročné. Čtečky elektronických knih mají nespornou výhodu ve své velikosti, jsou jednoznačně menší a lehčí než většina knih a navíc umožňují uložení více elektronických knih, řádově se jedná o stovky výtisků klasických knih. Čtečky elektronických knih jsou tak ideálním řešením například na dovolenou případně i do hromadných dopravních prostředků a na cesty.

### **Nejtěžší kniha**

Nakladatelství Taschen a Slovart vydala dohromady v českém překladu obsáhlou publikaci Michelangelo. Kniha váží několik kilo a dá se sotva donést domů. K jejímu přečtení potřebujete hodně prostoru kolem sebe.

### **Největší kniha**

Největší knihou na světě je zvětšená replika nejlépe prodávaného fotografického titulu „Beirut’s Memory“ od Aymana Trawiho. Kniha má 304 stran, které měří 3,85 a 2,77 metru. Celkem kniha váží 1 060 kilogramů.



### **Nejmenší kniha**

Nejmenší kniha na světě má 24 stran a rozměry 2,4 mm x 2,9 mm. Najdete v ní obrázky a jejím autorem je Josua Reichert.



### **Vznik knihy**

Abychom mohli určit, kdy knihy začaly vznikat, je potřeba se zmínit o písmu. Vznik písma a psacích nástrojů jsou nutným předpokladem pro vznik knih. Je zřejmé, že písmo i psací nástroje ve své historii procházely vývojem, který se ustálil až v 19. a 20. století. V současnosti je tištěná kniha spíše na ústupu a vznikají elektronické knihy, které již nejsou tištěné, jsou pouze v elektronické podobě a jsou nazývány eknihy.

### **Písmo**

Písmo je považováno za jeden z unikátních vynálezů člověka. Historikové odhadují, že se písmo vyvíjelo zhruba 5 000 let, tedy téměř stejnou dobu jako se vyvíjela lidská civilizace. Písmo je na rozdíl od řeči pouze lidskou dovedností. Zvířata se dokáží zvukovými prostředky dorozumívat, ale znaky nebo písmo je výhradně lidskou záležitostí. Pokud bychom mapovali vývoj člověka, pak by ke zlomovým okamžikům patřilo použití

ohně k přípravě stravy a získávání tepla. V této době se pravděpodobně člověk odpoutal od svého živočišného původu. Dalším obrovským vývojovým skokem bylo použití a zaznamenání znakového písma. Tím došlo k nevratnému vývojovému skoku. Díky písmu se začaly kumulovat nabyté zkušenosti a předávat z generace na generaci. S kumulací získávaných informací dochází k vývoji záznamového zařízení, nebo spíše záznamových nástrojů. Od skály v jeskyni, po zvířecí kůži, po kreslení na látku, až k papirusu. Odtud je již relativně krátký časový úsek k papírům a vynálezu knihy.

Písmo je vlastně záznam mluvené řeči, dochází k fixaci myšlenky, vzpomínky nebo zkušenosti. Historikové zjistili, že národy, které aktivně nepoužívaly písmo, podléhaly změně řeči větších národů, ve kterých následně splynuly. Písmo a následně knihy lze považovat za nositele dějin - odtud také myšlenka, že kde není písmo, tam nejsou dějiny. Epocha kmenů a národů bez písma je nazývána jako doba prehistorická nebo předdějinná. Informace o této době není zaznamenána v písmu a tak je možno odvozovat pouze z archeologických vykopávek a zchovalých staveb.

### **Historické období písma**

Můžeme se přesunout na časové ose do epochy, ze které se dochovaly písemné záznamy a nazveme je historickým obdobím. O této době již máme písemné záznamy a proto i počátky knihy již můžeme s větší přesností definovat. Řeč a písmo v této době již formuje a udržuje pospolitost kmenů a posléze i vymezuje postavení celých národů mezi sebou. Historikové připisují písmu velký význam v sociálním uspořádání tehdejších kmenů. Kmeny se začínají seskupovat dle písma a řeči. Písmo hrálo velkou roli - písemné sdělení, nařízení, pravidlo, recept, návod zachycuje, sděluje a předává informaci ostatním. Slovy dnešní doby, lze o této době mluvit jako o informačním boomeru, který lze přirovnat k vynálezu knihtisku nebo rozšíření internetu. Písmo pomohlo kumulovat a rychle si vyměňovat zkušenosti a poznatky z různých vědních oborů, především pak z medicíny, přírodních věd, matematiky a geometrie. Srovnání s internetem je tak neoddiskutovatelné. V této souvislosti se nabízí otázka na téma opakujících se dějin.

Slovo psát vychází ze staroslovenského "pisat" a latinského pingere, v překladu malovati. Další latinské slovo scribere je doslova "vrýt" a vychází z něj překlad pro psaní ve francouštině écrire nebo německé schreiben. Od 9. století používaly slovanské národy malované písmo na pergamentu. Národy vycházející z Římské říše tesaly písmo do kamene a posléze zaznamenaly na papyrus. Samotný vývoj techniky psaní a vlastně i vznik knihy souvisí se zeměpisnou polohou a přírodními zdroji. Písmo se postupně tesalo do kamene, rylo do hliněné desky, vypalovalo do dřeva, kreslilo na látku, psalo na pergamen, papyrus a konečně také na papír, aby bylo nakonec převedeno do elektronické podoby. Elektronická podoba knihy nabízí 3 formy - elektronický text (eknihy), zvuková nahrávka (audiokniha), video záznam (kombinace audio/video).

### **Počátky písma**

První systematické písmo vzniklo nezávisle na území. Nejvíce dochovaných záznamů pochází z Egypta, Íráku a Číny. Zajímavostí je nejednota historiků ohledně určení, které písmo je opravdu to nejstarší. Zda jsou starší egyptské hieroglyfy nebo klínové písmo z Mezopotámie. Každopádně egyptské písmo má základy v malovaných symbolech z doby 4000 před našim letopočtem. Původně bylo zcela obrázkové, hláskové písmo se odvodilo tak, že každého z 24 různých obrázkových znaků bylo použito k označení jediné souhlásky. Staroegyptská abeceda měla v základu 24 písmen, ale obrázkovým znakem se označovaly i celé skupiny souhlásek nebo celé slovo. Psaní v této době bylo spíše práce pro kameníky. Psaní totiž často znamenalo tesání monumentálního nápisu do kamene. Opět se zde nabízí paralela s dnešní dobou a tvorbou reklamních sloganů a billboardů.

## Narození v květnu



**Edvard Beneš** (28. května 1884 – 3. září 1948) byl československý politik a státník, druhý československý prezident v letech 1935–1948, resp. v letech 1935–1938 a 1945–1948. V období tzv. Druhé republiky (po Mnichovské dohodě ze dne 29. září 1938 do 15. března 1939) a následné německé okupace do května 1945 žil a politicky působil v exilu. Od roku 1940 až do osvobození Československa byl mezinárodně (nejen protihitlerovskou koalicí) uznaným vrcholným představitelem československého odboje, a posléze i exilovým prezidentem republiky. Úřadujícím československým prezidentem byl opět v letech 1945–1948.

*V naší knihovně: Mnichovské dny.*



**Vítězslav Nezval** (26. května 1900 – 6. dubna 1958) byl český básník, spisovatel a překladatel, spoluzakladatel poetismu, vůdčí osobnost českého surrealismu, národní umělec (1953), člen Komunistické strany Československa, vyznamenaný zlatou medailí Světové rady míru.

*V naší knihovně: 52 hořkých balad věčného studenta Roberta Davida, Anička Skřítek a Slaměný Hubert, Dílo, Chrpy a města, Křídla, Manon Lescaut, Pražská domovní znamení, Valérie a týden divů, Věci, květiny, zvířátka a lidé pro děti, Veliký orloj, Z domoviny, Zázračné proměny, Zpívám zpěv míru.*



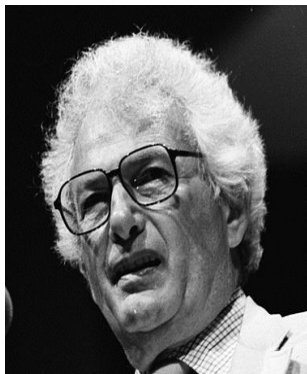
**Arthur Conan Doyle** (22. května 1859 – 7. července 1930) byl britský spisovatel proslulý především příběhy o Sherlocku Holmesovi, jež zásadně ovlivnily podobu detektivního žánru. Původním povoláním byl lékař. Tvorba tohoto velmi plodného autora zahrnuje kromě detektivek také historické a fantastické povídky a romány, dramata, poezii i literaturu faktu. Působil rovněž jako válečný zpravodaj. Věnoval se sportu, byl jedním z prvních automobilistů ve Velké Británii a propagoval začínající lyžování.

*V naší knihovně: Muž s dýmkou a houslemi, Pes baskervillský, Tajuplné příběhy, Upírské příběhy, Vzpomínky na Sherlocka Holmese, Z případů Sherlocka Holmese, Ztracený svět.*



**Honoré de Balzac** (20. května 1799 – 18. srpna 1850), byl francouzský spisovatel, představitel realismu a romantismu. Bývá považován za zakladatele kriticko-realistického románu. Balzacovým magnum opus je cyklus devadesáti pěti románů a povídek pod souborným názvem *Lidská komedie*. Napsal však i řadu románů s dobrodružnou či fantastickou tematikou, např. *Šagrénová kůže*, rovněž součást *Lidské komedie* – v cyklu *Filosofických studií*.

*V naší knihovně: Evženie Grandetová, Lesk a bída kurtizán, Novely, Otec Goriot, Sestřenice Běta, Bratranec Pons, Ztracené iluze.*



**Joseph Heller** (1. května 1923 – 12. prosince 1999) byl americký spisovatel. Psal satirická díla, zejména novely a dramata. J. Heller pocházel z Brooklynu v New Yorku, jeho rodiče byli židovští přistěhovalci z Ruska. Ve druhé světové válce sloužil u amerického bombardovacího letectva na Korsice. V letech 1948–1949 studoval Columbijskou univerzitu v New Yorku, poté studoval v Anglii v Oxfordu. Po ukončení studií pracoval v několika reklamních agenturách a věnoval se psaní. Roku 1975 se stal mimořádným profesorem literatury City College v New Yorku.

*V naší knihovně: Gold za všechny peníze, Hlava XXII, Něco se stalo, Zavíráme!*

### **Výročí regionálních osobností**

#### **Bäuml, Pauline - malířka**

29. 05. 1865 (Vídeň) - 17. 05. 1946 (Horšovský Týn)

místa působení: Horšovský Týn

Malířka a restaurátorka působící v Horšovském Týně. Narodila se v úřednické rodině. Na radu dvorního malíře von Mayera dali rodiče dceru studovat na Vídeňskou akademii umění. Po jejím ukončení studovala ještě nějaký čas v Mnichově a cestovala, aby poznala nejznámější evropské galerie. Zřejmě již v roce 1898 žila v H. Týně, odkud pravděpodobně pocházela její matka (rozená Kuliánová). Zde se provdala za stejně starého Georga Bäuml, obchodníka s uhlím a muže plného uměleckých zájmů. Jejich manželství skončilo náhle 13. 1. 1939, kdy se její manžel oběsil v budově kasina na Velkém předměstí z hrůzy před nacistickým pučem. Za války žila nemocná umělkyně ve vilce se zahradou na Klášterském předměstí č. 21. Zemřela v Jelení ulici č. 9 a pohřbena byla při východní stěně horšovskotýnského hřbitova nad márnicí. Její obrazy jsou umístěny na zámku, v muzeu, na městském úřadu, ale zejména v řadě místních rodin. Byla především autorkou květinových zátiší, i když malovala i portréty a krajiny.

#### **Benda, Hans - zemský dvorní rada**

31. 08. 1859 (Pivoň) - 11. 05. 1935 (Linz)

místa působení: Horšovský Týn, Vídeň

Učitel a školský rada. Absolvoval studia na německém učitelském ústavu v Českých Budějovicích, několik let učil na škole v Horšovském Týně. Po roce 1905 povolán jako školský rada do Vídně, zasloužil se o rozvoj rakouského školství. Pozn.: Podle Kalendária osobností západních Čech na rok 2002 zemřel 11. května 1932.

#### **Bořek-Dohalský, Zdeněk - novinář**

10. 05. 1900 (Přívozec) - 07. 02. 1945 (Terezín)

místa působení: Domažlice, Praha

Spolužák Rudolfa Svačiny. Působil jako redaktor listů Národní strana práce a Lidových novin, spolupracoval s Eduardem Bassem a Ferdinandem Peroutkou. Výbor z jeho novinářských článků uspořádal M. Halík pod názvem Opuštěný stůl. Za okupace zapojen v domácím odboji, v roce 1941 (21. října) byl však zatčen gestapem. Stejně jako jeho starší bratři Antonín a František byl vězněn, popraven byl na Himmlerův rozkaz v Terezíně. Na jeho památku bylo Chodské náměstí v Domažlicích pojmenováno v roce 1947 náměstím

Zdeňka Bořka Dohalského. Nositel čsl. válečného kříže a řádu TGM in memoriam. Na oslavy výročí osvobození Domažlic americkou armádou byla 5. května 1995 jemu a jeho bratrům odhalena na náměstí Míru pamětní deska.

### **Černý, Boleslav L. - prozaik**

11. 07. 1881 (Hradec Králové) - 12. 05. 1930 (Pelechy)

místa působení: Prapořiště, Pelechy

Působil jako učitel, prozaik a básník. V obci Prapořiště činný jako správce školy, v Pelechách jako řídící učitel. Zde také roku 1930 zemřel.

### **Fiala, Josef - sochař**

13. 02. 1891 (Blansko) - 31. 05. 1960

místa působení: Praha, Chodsko

Vzdělával se na keramické škole ve Znojmě, poté vystudoval pražskou Umělecko-průmyslovou školu a Akademii výtvarných umění. V roce 1942 vytvořil bustu spisovatele J. Š. Baara, jejíž obrazovou podobu vydalo nakladatelství Klubu českých turistů na pohlednicích. Fiala pobýval několikrát na Chodsku. Pro neuskutečněný pomník vytvořil několik studií hlavy Jana Sladkého Koziny a postavu husitského kněze Jana Prokopa Velikého. Dochovala se i podobizna Boženy Němcové. Ateliér měl v Praze-Břevnově. Je autorem bust našich prvních prezidentů.

### **Hlávka, Miloš - básník**

15. 09. 1907 (Horšovský Týn) - 07. 05. 1945 (Praha)

místa působení: Praha

Narodil se v rodině právníka. Po maturitě na gymnáziu v Praze studoval na Univerzitě Karlově nejprve práva a poté na Filozofické fakultě dějiny moderních literatur a románskou filologii. Po neúspěchu u rigorózních zkoušek studia opustil a věnoval se literatuře a divadlu. Od roku 1924 přispíval původní i překladovou tvorbou básnickou a prozaickou do časopisů. Byl členem prvního voicebandu E. F. Buriana, spolupracoval s J. Frejkou při budování prvních avantgardních divadelních scén. V srpnu 1939 byl přijat jako lektor do činohry Národního divadla, od r. 1944 působil jako zastupující šéf činohry. Po znovuootevření divadla 1. dubna 1945 vykonával tuto funkci až do květnového povstání. Zranění, které utrpěl 5. května v boji na barikádách, podlehl. Protikladný vztah veřejnosti k Hlávkově činnosti za války je výrazem rozporuplnosti mezi jeho divadelnickou praxí a politickým stanoviskem. Debutoval v polovině 20. let ve Studentském časopise divadelními a literárními kritikami a kultivovanými překlady moderních francouzských básníků (Apollinaire, Baudelaire, Mallarmé, Valéry).

### **Hošek, František - sochař**

02. 04. 1871 (Bechyně) - 09. 05. 1895 (Praha)

místa působení: Hrádek

Absolvent Střední odborné školy keramické v Bečyni, poté studoval na pražské Umělecko-průmyslové škole v ateliéru profesora Josefa Václava Myslbeka. Zde patřil k nejnadanějším žákům. Mj. autorem skici k pomníku Jana Sladkého Koziny na vrchu Hrádek u Újezda. Ten však již realizoval Čeněk Vosmík, neboť František Hošek v květnu roku 1895 umírá na střevní tyfus.



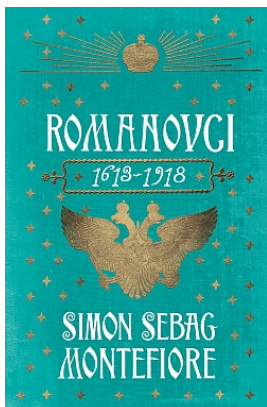
## Hovorková, Vlasta - okresní náčelnice Sokola

1925 (Praha) - 07. 05. 1985

místa působení: Praha, Horšovský Týn

Pocházela z Prahy, její otec Vilém Kopta byl koncertním mistrem na hoboj a profesorem hudby. Matka byla ředitelkou měšťanské školy. Rodinu táhlo k H. Týnu silné pouto, neboť Vilém Kopta sem zajížděl na léto ke svému bratru Antonínovi. Po vystudování učitelského ústavu v Praze působila Koptová od září 1945 jako učitelka na malotřídních školách na Horšovskotýnsku, od roku 1948 pak učila na měšťanské škole v H. Týně. Její život byl spojen s prací v tělovýchovném hnutí - působila jako dlouholetá cvičitelka, od r. 1947 ve funkci okresní náčelnice Sokola. V polovině 50. let založila školní tělovýchovnou jednotu, spolu se svým manželem Jaroslavem Hovorkou stála u vzniku stadionu v H. Týně. Byla nositelkou řady tělovýchovných vyznamenání. V 50. letech se též významně podílela na činnosti divadelního ochotnického souboru. Velký rozsah aktivit se bohužel nepříznivě projevil na jejím zdraví. Zemřela po těžké nemoci.

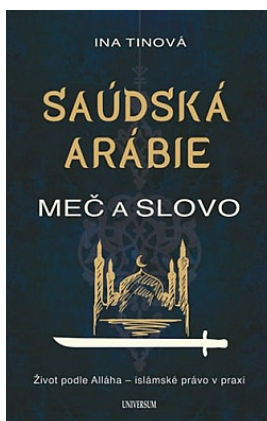
## Novinky v knihovně



### **Romanovci 1613-1918 – Simon Sebag-Montefiore**

Toto je historie dynastie Romanovců s jejími cary a carevnami, leckdy výraznými osobnostmi a autokraty, z nichž někteří se narodili se zábleskem geniality a jiní šílenství. Tato strhující epopéj, oplývající mnoha historickými anekdotami, vypráví, jak Romanovci neúprosně budovali své impérium.

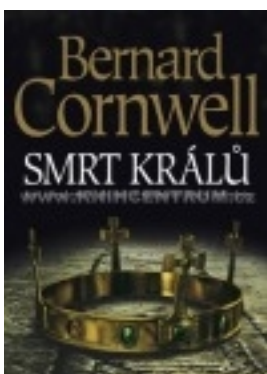
- historie, naučná
- 975 stran



### **Saúdská Arábie: Meč a slovo – Ina Tin**

Zákazy vycestování, rozsudky smrti za odpadlictví od víry, vysoké tresty za nesouhlas s politikou královské rodiny, všudypřítomná diskriminace žen na základě náboženství i rodových zvyklostí, špehování občanů – to vše představuje klasickou totalitu, ještě zosťrenou náboženstvím a tradicemi.

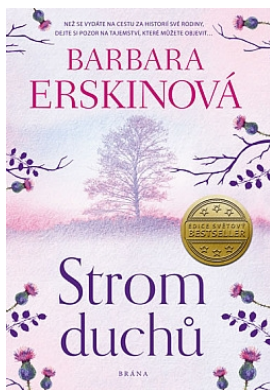
- naučná
- 279 stran



### **Smrt králů – Bernard Cornwell**

Román Bernarda Cornwella Smrt králů přináší další příběh Uhtreda z Bebbanburgu, velmože ve službách wessexského krále Alfreda, později zvaného Veliký. Alfred však umírá a zdá se, že s ním umírá i jeho sen o sjednocení anglických křesťanských království, neboť Británii hrozí, že země po jeho smrti upadne do chaosu.

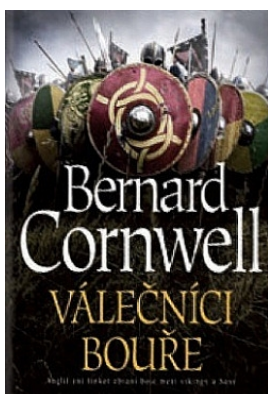
- historický román
- 349 stran



### **Strom duchů – Barbara Erskine**

Ruth se po mnoha letech vrací do Edinburghu. Jeden z důvodů je smrt jejího otce. Čeká ji nelehký úkol: vyklidit po něm dům. Brzy objevuje diář a dopisy, psané jejím předkem – Thomasem Erskinem. Ruth je Thomasovým příběhem zcela pohlcena...

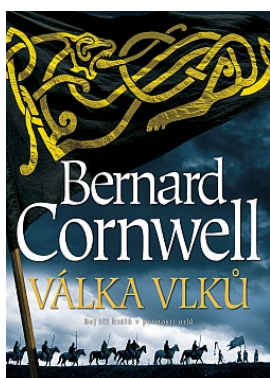
- historický román
- 551 stran



### **Válečníci bouře – Bernard Cornwell**

Uhtred se ocitá v situaci, která nemá snadné řešení. Je nucen rozhodovat se mezi svým rodem a loajalitou, mezi osobními ambicemi a povinnostmi k saskému světu. Syn Alfreda velkého Edward vládne spolu se svou sestrou Æthelflaed Wessexu, Mercii a Východní Anglii.

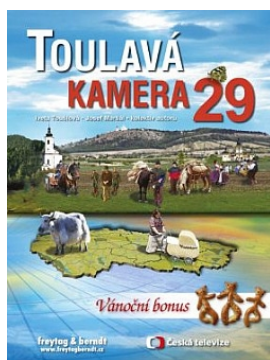
- historický román
- 302 stran



### **Válka vlků – Bernard Cornwell**

Uhtred z Bebbanburgu sice získal zpět své rodové sídlo, ale obklopený ze všech stran starými i novými nepřáteli si svého vítězství dlouho neužil. V Mercii vypukla vzpoura odbojných pánů proti wessexskému králi Edwardovi, který se snaží připojit jejich zemi ke svému království. Ani ve Wessexu však není klid...

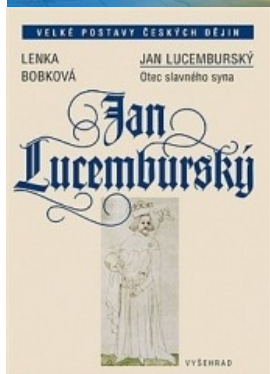
- historický román
- 339 stran



### **Toulavá kamera 29 – Ivetta Toušlová, Josef Maršál, kolektiv autorů**

Další díl knižní verze populárního televizního pořadu Toulavá kamera s tipy na výlety po celé České republice. Můžete podle ní plánovat svoje toulky v příští turistické sezóně, ale spoustu míst můžete objevit i 29. pokračování oblíbené ediční řady obsahuje padesát reportáží.

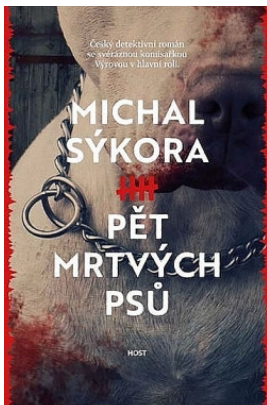
- cestování
- 235 stran



### **Jan Lucemburský – Otec slavného syna – Lenka Bobková**

Výročí sedmi set let od nastoupení Lucemburků na český trůn se nedávno stalo příležitostí k mnoha připomínkám této druhé vládnoucí dynastie našich dějin. Dalším příspěvkem je nový životopis prvního Lucemburka na českém trůně.

- naučná
- 581 stran



### **Pět mrtvých psů - Michal Sýkora**

Vrchní komisařka Marie Výrová, přezdívaná „Velká Sova“, spolu se svými kolegy vyšetřuje noční loupežné přepadení, během něhož skupina maskovaných mužů ukradla z olomoucké zoologické zahrady tři severoamerické medvědy a současně zavraždila vrátného. Vyšetřování je zprvu neúspěšné.

- detektivka
- 379 stran



### **A zavaž si tkaničky – Roman Szpuk**

V souboru deníkových záznamů A zavaž si tkaničky se Roman Szpuk obrací k šumavské krajině a přírodě, pozoruje dění v okolí a zachycuje drobné každodenní příběhy. Podobně jako ve své předchozí knize Chraplavé chorály, i zde naplno odkrývá nevšední niterný pohled na svět.

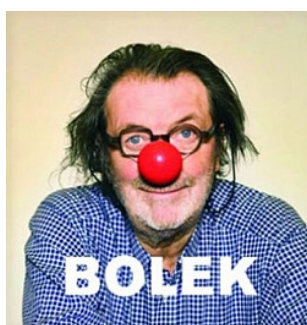
- literatura česká
- 341 stran



### **Bez duše – Martin František Stručovský**

Přes den pracuje Matěj Mlynář jako knihkupec. V noci je tu ale pro ty, kteří se ocitli v nesnázích a nemají se na koho jiného obrátit. Během podzimního večera vyhledá Matěje i Marta Kučerová. Mladá žena, která potřebuje ochránit před bývalým přítelem. Ten se nechce smířit s rozchodem a pronásleduje ji na každém kroku.

- detektivka
- 299 stran



### **Bolek – Bolek Polívka, kolektiv autorů**

Výpravná publikace „Bolek“ vzniká při příležitosti sedmdesátých narozenin Boleslava Polívky, který patří k nejvýznamnějším žijícím osobnostem na poli kultury. Kniha se pokouší představit „Bolka“ prostřednictvím jeho vzpomínek na rodiče, blízké přátele, rodinu a lidi, které v běhu svého mimořádně čínorodého života potkal.

- biografie
- 269 stran



### **Bývali jsme bratři – Ronald H. Balson**

Ben Solomon, obyčejný důchodce žijící v Chicagu, na veřejnosti napadne jednoho z nejvýznamnějších chicagských občanů, patrona umění, filantropa a přeživšího z koncentračního tábora Elliota Rosenzweiga. Stařík Elliota obviní z toho, že je ve skutečnosti někdo jiný.

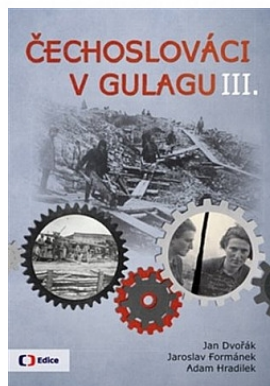
- válečný román
- 388 stran



### Cesty do rockového nebe – Petr Gratias

Jedenatřicet portrétů československých rockerů. Kolik osobností rockové hudební scény v současnosti i dávnější minulosti už opustilo tento svět? Odchody těchto uměleckých osobností byly často nevyzpytatelné a opouštěly tento svět z nejrůznějších důvodů. Ne každému bylo dáno zemřít sešlostí věkem doma v posteli mezi svými blízkými.

- biografie
- 285 stran



### Čechoslováci v gulagu III. - Jaroslav Formánek, Adam Hradilek, Jan Dvořák

Podobně jako v minulých dílech jsou zde přiblíženy životní příběhy některých českých obětí Stalinova Velkého teroru a nechybí ani tematika únosů nepohodlných lidí z Československa v poválečném období.

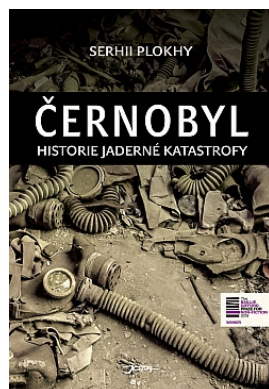
- literatura faktu
- 221 stran



### Černá vdova – Markéta Harasimová

Módní návrhářka Edita žije od smrti prvního manžela jen se svým psem a postupně začíná vnímat zrychlené tikání biologických hodin. Její osud od základu změní setkání s charismatickým Ondřejem, do kterého se bezhlavě zamiluje. Mladá žena přijímá nabídku k sňatku a věří, že konečně přijde i vysněné dítě. Čeká ji však tvrdé prozření.

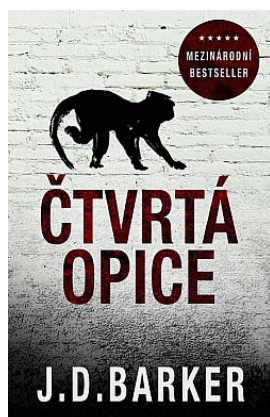
- román pro ženy
- 350 stran



### Černobyl: Historie jaderné katastrofy – Serhii Plokhyy

Tento hrubý nástin vystihuje, co se v dubnu 1986 odehrálo v Černobylské jaderné elektrárně. Autor seznamuje čtenáře s genezí sovětského jaderného výzkumu, konstrukcí dvou hlavních typů reaktorů užívaných v SSSR, s jejich přednostmi i chybami. Nastihuje i výstavbu jaderné elektrárny u Černobylu.

- literatura faktu
- 399 stran



### Čtvrtá opice – J. D. Barker

Je perfekcionista, je neuchopitelný, je psychopat. Přezdívá se mu Opičí vrah. Je to zabiják s pokřiveným viděním světa a s absolutní absencí soucitu. Detektiv Sam Porter ho pronásleduje dlouhých pět let a po celou tu dobu od něj dostává balíčky s děsivým obsahem. Každá zásilka obsahuje část těla zavražděné oběti.

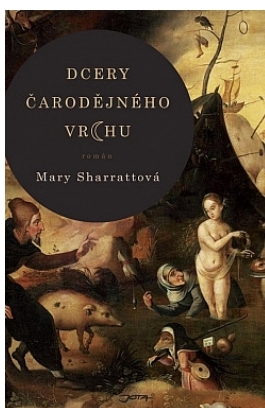
- thriller
- 445 stran



### **Dáma z dobré rodiny – Therese Anne Fowler**

Alva Vanderbiltová, žena v rukavičkách, která změnila svět. Alva Smithová a její dvě sestry přijíždějí na konci 19. století do New Yorku. Po válce Severu proti Jihu jim nezůstalo nic jiného než dobré jméno. Seznámí se s Williamem Vanderbiltem – jeho rodina má velké jmění, ale newyorská smetánka je mezi sebe jako zbohatlíky nepřijímá.

- životopisný román
- 453 stran



### **Dcery čarodějného vrchu – Mary Sharratt**

Jak velký je rozdíl mezi soumrakem a svítáním? Jak tenká je hranice mezi skutkem milosrdným a silou nečistou? A jak ostrá je čára mezi tímto a jiným světem? Bess Southern, přezdívaná také matka Demdike, to odjakživa uměla se zvířaty, dovedla je slovem snadno uklidnit a také dobře znala sílu léčivých bylin.

- historický román
- 414 stran



### **Dobrý člověk Ondřej Vetchý – Dana Čermáková**

Tygr a Býk. To není název nějakého akčního čínského filmu, ale vrozená dannost jednoho z našich nejlepších, nejobsazovanějších a nejuznávanějších herců střední generace Ondřeje Vetchého. Jako Tygr je podle čínského zvěrokruhu bojovník, vznětlivý a spurný, vždy připravený na boj. Skutečnost?

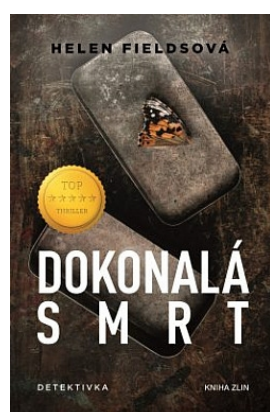
- biografie
- 206 stran



### **Dokonalá kořist – Helen Fields**

Druhý díl drsné krimi série s detektivem Lucem Callanachem a inspektorkou Avou Turnerovou. Edinburgh se stává evropskou metropolí hrůzy. Uprostřed hudebního festivalu rozetne ostrá čepel břicha charitativnímu pracovníkovi. V mnohatisícovém davu si vraha nikdo nevšimne. Nedlouho poté je na dně popelnice nalezena učitelka.

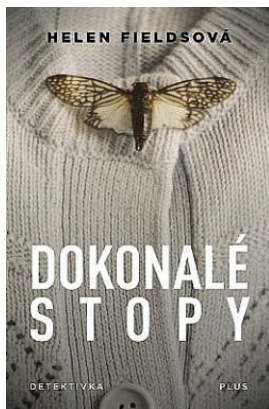
- detektivka
- 412 stran



### **Dokonalá smrt – Helen Fields**

V kopcích nad Edinburghem se objeví zmrzlé tělo nahé dívky. Téhož dne na druhém konci města zemře bývalý šéfinspektor místní kriminálky George Begbie, který podle všeho spáchal sebevraždu. Tomu se ale zdráhá uvěřit Ava Turnerová, která přednedávnem nastoupila na jeho místo poté, co po letech náročných služby odešel.

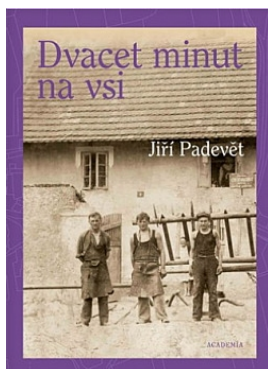
- detektivka
- 387 stran



### **Dokonalé stopy – Helen Fields**

V odlehlém koutě Skotské vysočiny shořelo tělo Elaine Buxtonové. Jediné, podle čeho může policie pohřešovanou právničku identifikovat, je zub a cár zkrvaveného šátku. V tajné místnosti kdesi v Edinburghu mezitím skutečná Elaine Buxtonová vyděšeně křičí do tmy. Inspektor Luc Callanach opustil slibnou kariéru u Interpolu a začíná od nuly.

- detektivka
- 350 stran



### **Dvacet minut na vsi – Jiří Padevět**

Kniha povídek Dvacet minut na vsi autora Jiřího Padevěta zavádí čtenáře mezi obyčejné lidi žijící své běžné životy plné práce, starostí, ale i zábavy, radostí a občas poklidných chvil. Tisíce podobných střípků životů se odehrávaly a odehrávají v Evropě každý den.

- povídky
- 84 stran



### **Džungle v kuchyni – Ivanka Devátá**

Čekáte od Ivanky Deváté omračující recepty z ingrediencí neslýchaných a cizokrajných? Omyl. Spíše se dozvíte, že ve dvaceti letech ještě neuměla uvařit ani kafe a jaké to bylo dobrodružství. A tak začala vstřebávat jakékoliv znalosti z oboru gastronomie, přičemž byla ochotná osvojit si recept i vyhlášené bordelmamá, pokud by stál za to.

- humor
- 149 stran



### **Hitlerovy ukradené děti – Ingrid von Oelhafen, Tim Tate**

„Před více než 70 lety jsem byla dárečkem pro Adolfa Hitlera. Jako miminko mě ukradli a stala jsem se součástí jednoho ze zruďných nacistických projektů: Lebensbornu.“ Program Lebensborn, výtvar Heinricha Himmlera, unesl až půl milionu dětí z celé Evropy.

- biografie
- 309 stran



### **Hotel Sen, pokoj 36 – Mike Perry**

Odvážná až drásavá výpověď o lásce po změně pohlavní identity. Jaký vlastně bude život po přeměně? Je možné, aby muž po padesátce v konečně správné identitě obstál ve světě biologických samců a naplnil svou celoživotní touhu po lásce? Takové otázky si klade Mike Perry ve volném pokračování románu Klec pro majáky.

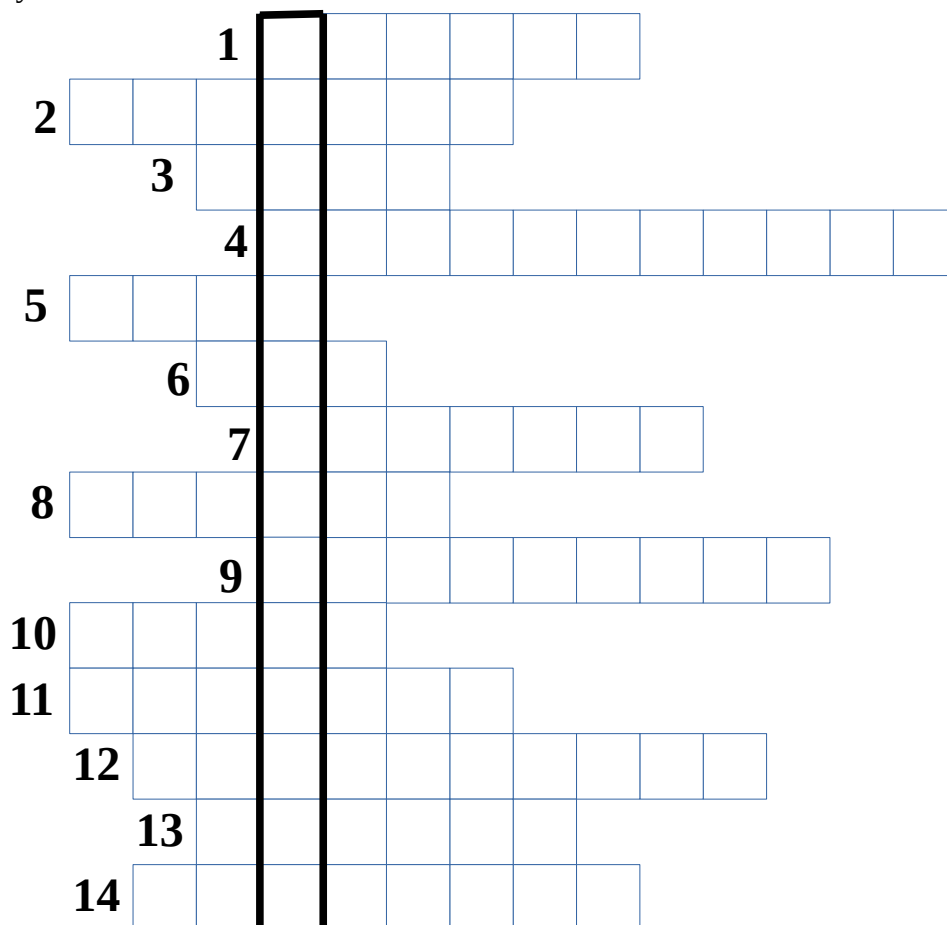
- biografie
- 181 stran

## Křížovka

**John Ruskin: Knihy jsou pro lidi tím, čím jsou...** (dokončení v tajence křížovky)

Najděte chybu v názvu známého díla českého spisovatele. Do křížovky doplňte správné slovo.

**1)** Karolína Světlá je autorkou Vesnického románu z Podještědí, jehož dramatickou inspiraci tvoří místní pověst o bratrovraždě a rodovém prokletí, přecházejícím z pokolení na pokolení, s názvem *Kříž u řeky*. **2)** *Osudy zlého vojáka Švejka za světové války* je humoristický román českého spisovatele Jaroslava Haška přeložený do 58 jazyků, několikrát zfilmovaný i zdramatizovaný. **3)** Svatopluk Čech je autorem díla s názvem *Starý epochální výlet pana Broučka, tentokrát do XV. století*. **4)** Příběh energické a nepoddajné Štěpky v díle Jaroslava Havlíčka *Plynové lampy* se zapsal do povědomí především díky stejnojmenné filmové interpretaci režiséra Juraje Herze s Petrem Čepkem a Ivou Janžurovou. **5)** Román *Vtip* Milana Kundery postihuje úděl intelektuála v totalitní společnosti. Ironický lístek adresovaný krásné, ale hloupé dívce a zachycený pozornými funkcionáři uvede do pohybu lavinu, která vrhá lidské osudy do nicoty. **6)** Vrcholné dílo průkopníka novodobé poezie K. H. Máchy, lyricko-epická báseň, v níž autor oslavuje krásu přírody a ústy hrdiny pronáší svoje odvážné myšlenky o tajemství smrti a věčnosti má název *Květen*. **7)** Jak spolu hospodařili a ještě o všelijakých jiných věcech vypráví kniha Josefa Čapka o dvou nerozlučných kamarádech s názvem *Povídání o pejskovi a myšce*. **8)** Dílo Viléma a Aloise Mrštíků je jedním z klenotů české divadelní tvorby. Nese název po hlavní hrdince *Maruška*. **9)** Laskavý humor z lázní. Humoristický román *Hostinec U dřevěného stolu* je dílem spisovatele Karla Poláčka. **10)** Děj knihy *Tajně sledované vlaky* se odehrává za druhé světové války, autorem je Bohumil Hrabal. **11)** Sběrka povídek *Pohádky malostranské* je vrcholným prozaickým dílem Jana Nerudy a jedním z nejvýznamnějších literárních děl české literatury vůbec. **12)** Klasický humoristický román Eduarda Basse ze sportovního prostředí, o tom, jak chalupník Klapzuba vychová ze svých synů fotbalisty nese název *Klapzubova dvanáctka*. **13)** *Příliš tichá samota* Bohumila Hrabala je především retrospektivním portrétem typické postavy autorovy generace, samorostlého a samotářského hloubavce Haňti, zaměstnaného snad odmalička v pražské sběrně starého papíru. **14)** Kniha Josefa Škvoreckého, která je vyličením průběhu květnových dní r. 1945 ve východočeském městě nese název *Hrdinové*.



## Vtipy:



Přijde policajt do knihovny.

Překvapená knihovnice se ptá: "Copak, copak, venku prší?"

"Pepíčku, kdo ti pomáhal s domácím úkolem?"

"Tatínek."

"Tak mu vyřid', že Wolker byl Jiří a ne Johnie!"

Knihy o konspiraci

V knihovně: „Prosím vás, máte nějaké knihy o konspiračních teoriích?“

„Ne, takové knihy jsme nikdy neměli.“

„Honzo, za co ty si vlastně seděl za komunistů?“

„Uložil jsem knihy ve výkladě knihkupectví.“

„No a co? Byly zakázané?“

„Nebyly, ale dal jsem vedle sebe tři knihy s názvy:

Chceme žít.... Daleko od Moskvy.... Ve stínu mrakodrapů...“

Městská knihovna  
náměstí Republiky 102  
346 01 Horšovský Týn  
telefon: 379 422 572

mobil: 731 614 064

e-mail: [knihovna@htyn.cz](mailto:knihovna@htyn.cz)

[knihovnaht@seznam.cz](mailto:knihovnaht@seznam.cz)

<https://knihovnahorsovskytyn.webk.cz>

### **půjčovní doba:**

Po 9:00 – 12:00 13:00 – 18:00

Út zavřeno

St 9:00 – 12:00 13:00 – 17:00

Čt 9:00 – 12:00 13:00 – 17:00

Pá 9:00 – 12:00 13:00 – 15:00